

РОЗДІЛ 6. Обираю безпеку і відповідальність

Урок 25. Небезпека психоактивних речовин. Вплив на здоров'я і добробут

Обговорюємо епіграф до теми — "Людина тоді й людина, коли її думка сягає далі того, що бачать очі" *Григорій Сковорода, український філософ.*

Обговорення цитати

- Як ти розумієш вислів Григорія Сковороди?
- Чому твій усвідомлений вибір є ключем до справжньої свободи та добробуту?

Чим небезпечні для здоров'я й добробуту ПАР? На початку аналізування питання учні мають пригадати, які речовини називають психоактивними та які саме речовини належать до психоактивних. Підсумувавши, що психоактивні речовини (ПАР) дуже небезпечні для здоров'я і наслідки їх вживання виходять за межі проблем зі здоров'ям, запропонуйте учням поміркувати, як ці речовини впливають на життя людини загалом. Для цього об'єднайте учнів у мінігрупи, які створять асоціативний куш "ПАР! Підвищена небезпека!". Відтак обговоріть усі можливі небезпеки ПАР для життя людини (*див. схему у підручнику*).

Об'єднайте учнів у три групи, кожна з яких дослідить вплив одного з видів ПАР на організм людини (на вибір). Потім перегляньте навчальне відео і наведіть 2-3 приклади з нього, що ілюструють вплив ПАР на організм людини. Під час бесіди з учнями з'ясуйте, як зміни у фізичному здоров'ї та психічному стані людини можуть відобразитися на особистій безпеці й добробуті підлітка.

Запропонуйте підліткам знову переглянути асоціативний куш "ПАР! Підвищена небезпека!", який вони створили. Відтак нехай назвуть щонайменше 10 причин, чому ПАР в жодному разі не можна допускати до свого життя. Ці причини можна записати на дошці.

Як стереотипи можуть впливати на твій вибір? Запропонуйте учням навести приклади соціальних стереотипів щодо вживання ПАР, які траплялися їм у фільмах, серіалах, рекламі або навіть у найближчому оточенні, серед

знайомих. Обговоріть під час бесіди, як це вплинуло на них та на інших ровесників; яке значення має усвідомлений вибір у такій ситуації.

Використовуйте метод "Синтез думок", коли учні будуть пояснювати, чому важливо "бачити далі того, що бачать очі", як зазначено в епіграфі до параграфа.

Як держава регулює обіг ПАР та уберігає неповнолітніх від їх використання.

Разом з учнями перегляньте відео "Обіг психоактивних речовин" (див. е-додаток <https://svitdovkola.org/zbd9/20>). Відтак організуйте обговорення в мінігрупах: яка відповідальність передбачена законом для підлітків за вживання, купівлю, зберігання, транспортування, збут ПАР. Нехай учні підсумують, чи достатньо лише заборон, щоб уберегти суспільство від небезпеки психоактивних речовин. Відтак запропонують, що необхідно запровадити ще.

Запропонуйте підліткам об'єднатися в пари й прочитати твердження у завданні 8 підручника. Відтак нехай учні визначать, де правда, а де міф, посилаючись на інформацію в параграфі та свої знання. Свої відповіді вони мають обґрунтувати.

Для ознайомлення із практичною ситуацією об'єднайте учнів у пари. Зачитайте ситуацію, наведену у завданні 9 підручника.

Кожна пара аналізує, чим загрожує така пропозиція їх безпеці, здоров'ю і добробуту. Робить висновок, наскільки раціональні слова: "Це не карається, якщо для себе" з погляду законодавства України.

Відтак кожна пара має розробити кілька варіантів відмови, які б: були ввічливими, але рішучими, не викликали агресії, демонстрували їхню обізнаність, захищали особисті кордони та безпеку.

Після цього запропонуйте парам розіграти діалог, де один / одна пропонує, а інший / інша відмовляє «спробувати щось новеньке».

Підсумуйте разом з підлітками, що вживання ПАР завдає значної шкоди фізичному здоров'ю, спричиняє сильні психічні розлади. Під впливом ПАР знижується самоконтроль, погіршується координація рухів, що загрожує власній безпеці й безпеці тих, хто поруч. Залежність впливає на загальний добробут людини: фінансовий стан, соціальні зв'язки, особистісні цілі тощо.

Акцентуйте, що законодавство України суворо регулює обіг ПАР. Кримінальна відповідальність настає навіть за зберігання невеликої кількості наркотичних речовин.

Зауважте, що підлітки не можуть дозволяти хибним стереотипам інших людей робити вибір за них. Натомість вони мають розпізнавати інформацію, критично осмислюючи її, та робити усвідомлений вибір на користь свого здоров'я, безпеки й добробуту.